

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.980/2024/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Metzing Márton, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. március 27.
Az ügy tárgya: csalás büntette
Terhelt: ...
Első fok: Berettyóújfalui Járásbíróság, 2.B.26/2021/159., ítélet, tárgyalás, 2023. október 18.
Másodfok: Debreceni Törvényszék, 2/A.Bf.17/2024/17., végzés, tanácsülés, 2024. április 17.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: a terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Berettyóújfalui Járásbíróság 2.B.26/2021/159. számú ítéletét, illetve a Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság 2/A.Bf.17/2024/17. számú végzését hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

Elrendeli a terhelt által eddig esetlegesen megfizetett bűnügyi költségnek a befizetés napjától a visszatérítés időpontjáig számított mindenkorai törvényes kamatával együtt történő visszatérítését a terhelt részére.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] I. 1. A Berettyóújfalui Járásbíróság a 2023. október 18-án – a terhelt távollétében – megtartott tárgyaláson kihirdetett 2.B.26/2021/159. számú ítéletével a terheltet folytatólagosan elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (5) bekezdés b) pont] miatt 3 év 10 hónap, börtönben végrehajtani rendelt szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt a szabadságvesztésből legkorábban az annak kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] Az ellentétes irányú fellebbezések folytán eljáró Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. április 17. napján meghozott 2/A.Bf.17/2024/17. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős ítélettel megállapított tényállás szerint sértett 1 és volt férje, sértett 2 2017. év elején elhatározták, hogy munkavállalási céllal, két kisgyermekükkel együtt település 1 lakóhelyükről véglegesen külföldre utaznak és ott letelepednek.

[4] Sértett 1 egy – a külföldön történő letelepedéssel kapcsolatos – Facebook csoportban ismerkedett meg a terhelttel, miután ott a külföldre történő kiutazás és az ott tartózkodás feltételeiről érdeklődve próbált információkat szerezni. A terhelt a csoport tagjaként a Facebookon keresztül vette fel a kapcsolatot sértett 1-gyel és rövid idő alatt a bizalmába férközt. Ennek során arra hivatkozott, hogy – külföldi-magyar kettős állampolgárként – férjével, személy 1-gyel, valamint fiaival, személy 2-vel és személy 3-mal maguk is külföldön élnek, ahová egy személy 4 nevű, külföldön élő, magyar származású ügyvéd segítségével jutottak ki.

[5] A terhelt felajánlotta a segítségét sértett 1-nek és családjának azzal, hogy felveszi a kapcsolatot személy 4-gyel, majd a külföldön élő, magyar származású ügyvéd közreműködésével segítséget nyújt a kijutásukhoz és a letelepedésükhöz szükséges ügyintézésben, a dokumentumok beszerzésében, továbbá azt is felajánlotta a sértettnek, hogy egy amerikai ingatlan megvásárlásában is a segítségükre lesz. A terhelt először 2017 márciusában kereste fel személyesen sértett 1-et és családját azok cím 1 szám alatti lakóházában, ahol 150.000 forintot kért és vett át sértett 1-től arra hivatkozással, hogy az összeg a kiutazáshoz szükséges Visa kártya előlegül szolgál.

[6] A terhelt a sértettel és családjával ezt követően további három alkalommal találkozott.

[7] 2017. évben az első személyes találkozás után néhány hónappal – pontosan meg nem határozható időben – a terhelt ismételten település 1-re utazott, ahol újabb 400.000 forint készpénzt vett át sértett 1-től ügyintézés céljából.

[8] A terhelt a sértettel és családjával a személyes találkozók mellett Facebook-os levelezés formájában tartotta a kapcsolatot, melynek során a saját nevében, továbbá személy 4 ügyvéd nevében, személy 5 külföldi ingatlan tulajdonos nevében, majd egy másik ügyvéd, személy 6 és személy 7 ügyintéző nevében írt email-eket a sértetteknek. A sértettel folytatott Facebook-os üzenetváltásokban ügyintézésre hivatkozással több esetben kért pénzt sértett 1-től, aki a mielőbbi kiutazás reményében a terhelt kérésének rendszeresen eleget tett. A terhelt folyamatosan azzal hitegette a sértettet, hogy ha a feltételeket teljesítik és a pénzt a kért időben elutalja, akkor utazhatnak külföldre, amennyiben azonban a kért pénzt nem tudja átutalni, abban az esetben az összes addig befizetett pénzüket elveszítik. A terhelt az állítólagos ügyintézéshez szükséges készpénzt a férje, személy 1 nevén lévő, az bank 1 által vezetett bankszámlára, valamint a fia, személy 3 bank 2-nél vezetett bankszámlájára kérte átutalni azzal, hogy az átutalt összegeket továbbítani fogja az érintetteknek az ügyintézés során.

[9] Sértett 1 a 2017. július 14. és 2018. március 19. közötti időszakban összesen 30 alkalommal, összesen 3.759.500 forintot utalt át a személy 1 nevén lévő bank 1-nél vezetett bankszámlára, a személy 3 nevén nyilvántartott bank 2-nél vezetett folyószámlára pedig a 2017. május 26. és 2018. május 24. közötti időszakban összesen 3.428.000 forint átutalására került sor, a terhelt tanácsait követve letelepedési engedély, majd beutazási engedély igénylése céljából, ezen túlmenően zöldkártyára, ügyintézési díjra, riasztóra, bírságra, ügyvédi letétbe helyezés céljából, fellebbezés benyújtása érdekében, illetve soron kívüli elbírálás érdekében, végül a terhelt a bevándorlási hivatal ügyintézőjének fizetendő kenőpénz céljából is kért pénzt a sértettől, aki a terheltben maradéktalanul megbízva, a terhelt kérésének rendszeresen eleget tett.

[10] A fentiekben túl sértett 1 2017. november 8. napján személyesen találkozott a terhelttel egy bevásárlóközpontban, ahol 650.000 forint készpénzt adott át a terheltnek egy külföldi ingatlan megvásárlása céljából.

[11] A terhelt a fentiek szerint összesen 8.387.500 forint kárt okozott sértett 1-nek és családjának, aki a terhelt által megszabott pénzügyi feltételek teljesítése érdekében a család vagyontárgyainak nagy részét férjével együtt értékesítette és ismerőseiktől, rokonaiktól összesen 3.000.000 forintot kértek kölcsön.

[12] A terhelt sértett 1 feltétlen bizalmát élvezte, olyannyira a család bizalmába férközött, hogy a sértettek kisebbik gyermekének keresztanyja is a terhelt lett.

[13] A terhelt a sértettek megtévesztése érdekében mindvégig valótlanul állította, hogy ő, és családtagjai külföldön tartózkodik, ügyintézését igazolandó pedig valótlan tartalmú, számítógépen szerkesztett különböző okiratokat – köztük repülőjegyek foglalásáról szóló dokumentumokat, ügyvédi számlákat, angol nyelvű megállapodást – küldött el e-mailben sértett 1-nek, a valóságban azonban ezen időszakban a terhelt, a férje és két fia mindvégig Magyarországon tartózkodtak, személy 1 a cég 1 munkavállalójaként egy nyomdában dolgozott, személy 3 és személy 2 pedig középiskolai tanulók voltak. A terhelt 2017. évtől 2019. év szeptemberéig személy 8-tól bérelte a cím 2 szám alatti helyiséget, ahol egyéni vállalkozóként szépségszalont üzemeltetett.

[14] A terhelt sértett 1 és sértett 2 kiutazásának tervezett időpontja előtt – különböző ürügyekre hivatkozva – több esetben lemondta a sértettek és családjuk utazását, előfordult olyan eset is, hogy azt közölte sértett 1-gyel, hogy zöldkártya igénylés nélkül nem utazhatnak ki, majd azt javasolta, hogy igényeljenek beutazási engedélyt, majd arra hivatkozott, hogy a beutazási engedély igénylése miatt kitiltották őket külföldről, ezt követően pedig a kitiltás tárgyában született határozat fellebbezési díjára, a soron kívüli elbírálás díjára, ügyvédi letétbe helyezésre újabb összegeket kért a sértettől és családjától. Állítása szerint a hivatalnál maga intézte a sértettek kiutazását megelőző orvosi vizsgálatot is, melyre fejenként 150.000 forintot, a hivatal munkadíjára pedig 50.000 forintot kért átutalni, esetenként pedig arra hivatkozott, hogy a sértettek „tartozását” maga egyenlítette ki akként, hogy ahhoz kölcsön kellett kérnie, és a kölcsönösszeg visszafizetésére hivatkozással próbálta kieszközölni a sértettek mielőbbi átutalását.

[15] A terhelt – nem tudva arról, hogy őt a sértett 2018. május 29. napján feljelentette – közölte sértett 1-gyel, hogy kitiltásuk miatt már nem tudnak külföldre utazni, ennek ellenére azzal hitegette őt, hogy a befizetett összeg egy részét vissza fogják részükre utalni, továbbá azzal állt elő, hogy a sértetteknek havi 175 dollár adót kell fizetnie a segítségével megvásárolt külföldi házuk után, illetőleg 850 dollár átutalását kérte arra hivatkozással, hogy a megvásárolt ingatlan gondozását a sértettek elmulasztották, ezért bírságot kell fizetniük. A terhelt 2018. június 29. napján valótlanul azt állította, hogy a sértettek által kifizetett összegek visszautalása csupán az ingatlanadó és a bírság megfizetése után történhet meg, azonban ezen

összegeket sértett 1 már nem utalta át a terheltnek. Pénz visszautalására a sértettek részére a későbbiekben sem került sor.

[16] Bár a terhelt mindvégig arra hivatkozott, hogy külföldi-magyar kettős állampolgárként maga is külföldön él és a sértettek letelepedését személy 4 külföldi város 1-ben lévő ügyvéd segítségével intézi, a valóságban külföldi állampolgársággal nem rendelkezik, személy 4 nevű, magyar származású ügyvéd pedig praktizál ugyan külföldön, azonban nem külföldi város 1-ben, hanem külföldi város 2-ben, és ő sem a terheltet, sem a sértetteket nem ismerte, velük kapcsolatban nem állt.

[17] Az ingatlan adásvételi szerződésben eladóként szereplő személy 5 lakóhelyeként az okiratokon megadott cím a valóságban nem létezik, személy 5 nevű személy ténylegesen lakóházat nem adott el a sértetteknek és arra előleget sem vett át a terhelttől, mivel az okiratokon szereplő cím 3 címen egy üres telek van, amelyen épület nem található.

[18] A terhelt a személy 1 és személy 3 bankszámláira befizetett összegeket a sértetteknek tett ígéretétől eltérően nem továbbította ügyintézés céljából külföldre, hanem a pénzt kisebb összegekben saját és családja megélhetésére fordította, illetve abból vásárolta meg fia, személy 2 részére 2018. április 17. napján a forgalmi rendszám 1, BMW 525 D típusú személygépkocsit is.

[19] II. 1. A vádról rendelkező, jogerős ügydöntő határozattal szemben a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt, a felülvizsgálatra alapul szolgáló törvényi ok megjelölése nélkül, majd a 2024. július 27-én kelt újabb beadványában a Be. 648. § a) pontját, illetve – a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt feltétlen hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértésre való hivatkozással – a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontját megjelölve.

[20] Indítványában kifogásolta, hogy az alapügyben a bíróság a távollétében járt el, ezért nem volt biztosítva számára a tárgyaláson való jelenlét joga. A jelenlét jogáról lemondó nyilatkozatot soha nem tett. Álláspontja szerint esetében a Be. CI. Fejezete szerinti, a távollévő terhelttel szemben folytatott eljárás feltételei nem álltak fenn, mivel tartózkodási helye, elérhetőségei a bíróságok számára ismertek voltak. Hivatkozott arra, hogy sok esetben a postai kézbesítő hibájából nem kapta meg a leveleket, ezt a problémát jelezte a bíróságnak is. Sérelmezte azt is, hogy a bíróság annak ellenére tartotta meg a távollétében a tárgyalást, hogy távolléteit igazolta, illetve, hogy a bíróság nem tájékoztatta arról, hogy a távollétében tárgyalást tartottak és ítéletet hoztak. Következésképpen így jogorvoslati jogával sem tudott élni az ítélet ellen. Mindezen körülmények okán sérült az esetében a tisztességes eljárás és a „jogbiztonság” elve.

[21] Az ügy érdemét illetően tagadta a vád tárgyát képező bűncselekményben való bűnösségét, vitatva a sértett tanúvallomását, valamint részrehajlónak ítélve a nyomozás lefolytatását.

[22] Indítványozta ezért, hogy a Kúria a tisztességes eljárást és a „jogbiztonság elvét” biztosítva helyezze hatályon kívül a jogerős ítéletet.

[23] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1105/2024/2. számú átiratában a terhelt felülvizsgálati indítványát részben törvényben kizártnak, részben azonban – az abban írtaktól eltérő okból – alaposnak tartotta.

[24] Álláspontja szerint a terhelt indítványa az ügyre vonatkozó érdemi védekezését tartalmazó részében a Be. 650. § (2) bekezdésében és a Be. 659. § (1) bekezdésében írt törvényi rendelkezésekre figyelemmel törvényben kizárt. A terhelt ugyanis ezen állításokkal az alapügyben hozott jogerős ügydöntő határozat megalapozottságát, a megállapított ítéleti tényállást és az annak alapját képező bírói bizonyíték értékelő tevékenységet támadta. Továbbá a terhelt a Be. 648. § a) pontjára történő hivatkozása is törvényben kizárt, mivel a terhelt semmilyen tényleges büntető anyagi jogi jogszabálysértésre nem hivatkozott.

[25] Kifejtette ugyanakkor, hogy a terhelt felülvizsgálati indítványában megjelölt felülvizsgálati októl függetlenül vizsgálendő, hogy az alapügyben a bíróság a Be. 649. § (2) bekezdésében írt, a terhelt által hivatkozottól eltérő, azonban ugyancsak felülvizsgálatra alapot adó egyéb eljárási szabálysértést nem követett-e el. E körben pedig úgy ítélte meg, hogy a bíróság a jogerős ügyszöveg határozatát – a Be. 608. § (1) bekezdés c) pont I. fordulatára figyelemmel – a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt felülvizsgálati oknak minősülő eljárási szabálysértéssel, hatáskörét túllépve hozta meg. Ezen eljárási szabálysértés elkövetése miatt pedig nincs annak jelentősége, hogy az elsőfokú bíróság tarthatott-e tárgyalást, valamint hozhatott-e ítéletet a terhelt távollétében, illetőleg a másodfokú bíróság eljárhatott-e a terhelt távollétében.

[26] Az irányadó tényállást áttekintését követően ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vád tárgyát és az ítéleti tényállásnak is részét képező azon cselekmény, miszerint a terhelt a sértettektől kicsalt pénzeszegeket részben a letelepedési engedély, beutazási engedély, zöldkártya ügyintézés során eljáró ügyintézőnek, azaz a bevándorlási hivatal ügyintézőjének fizetendő „kenőpénzre” is kérte, a vádirati jogi minősítéstől eltérően nem a csalássorozat részcselekményének, hanem a csalási cselekményekkel valós anyagi halmazatban a Btk. 299. § (5) bekezdésére figyelemmel az (1) bekezdésbe ütköző, és a (2) bekezdés a) és c) pontja szerint minősülő – külföldi hivatalos személy megvesztegetésének látszatát keltve elkövetett – befolyással üzérkedés büntettének minősül.

[27] Mivel pedig a befolyással üzérkedés büntette nem vagyon elleni, hanem korrupciós bűncselekmény, amelynek kapcsán az eljárás nem csak jelenleg, hanem az alapügyben folytatott bírósági eljárás idején is első fokon törvényszéki hatáskörébe tartozott, a Berettyóújfalui Járásbíróságnak nem volt hatásköre eljárni az ügyben. Az ügy első fokon az illetékességre is figyelemmel a Debreceni Törvényszék hatáskörébe tartozott, ezért az alapügyben első fokon eljáró bíróság az ügy érdemi elbírálása során hatáskörét túllépte.

[28] Indokai alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és a Debreceni Törvényszék mint elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt.

[29] **III.** A felülvizsgálati indítvány az abban írtakhoz képest eltérő okból alapos, a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltak mindenben helytállóak.

[30] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős ügyszöveg határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[31] 2. A felülvizsgálati eljárásban a felülbírálat terjedelme főszabályként nem teljes körű, hanem szigorúan a felülvizsgálati indítványhoz kötött. Ez azt jelenti, hogy az (érddemi elbírálásra alkalmas) indítvány nyomán a Kúria a jogerős ügyszöveg határozatot csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül [Be. 659. § (5) bekezdés]. E főszabály alóli kivételként hivatalból – e felülvizsgálati okra való hivatkozás hiányában is – vizsgálja továbbá, hogy a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott felülvizsgálati okok valamelyike beállt-e [Be. 659. § (6) bekezdés].

[32] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[33] Az indítványozó – egyfelől – maga is éppen ilyen, a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést kiváltó eljárási szabálysértést rótt fel az alapügyben első fokon eljáró bíróságnak. A Be. 659. § (6) bekezdése alapján azonban a Kúria hivatalbóli vizsgálata a Be. 649. § (2) bekezdésében írt további eljárási szabálysértésekre is kiterjedt, az

említett törvényhely d) pontjára figyelemmel ideértve a Be. 608. § (1) bekezdésében írt, illetve a 607. § (1) bekezdés b) pontjában írt egyéb abszolút eljárási szabálysértéseket is.

[34] E hivatalbóli felülbírálat során pedig a Legfőbb Ügyészség átiratában megjelölt, a Be. 608. § (1) bekezdés c) pontjában írt eljárási szabálysértés megítélése a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt eljárási szabálysértés vizsgálatát megelőzi. Ha ugyanis az elsőfokú bíróság a hatáskörét túllépve hozta meg az ítéletét, ez azt jelenti, hogy határozata semmis. Közömbös, hogy a hatáskörrel nem rendelkező bíróság tárgyalásán az eljárás kötelező jelenléttel érintett résztvevői jelen voltak-e, mert a bíróság hatáskörének túllépése a jelenléti jog, illetve kötelezettség érvényesülésétől függetlenül kényszeríti ki az ügydöntő határozat hatályon kívül helyezését.

[35] 3. Feltétlen hatályon kívül helyezést érdemlő eljárási szabálysértés tehát, ha a bíróság a hatáskörét túllépte [Be. 608. § (1) bekezdés c) pont]. A járásbíróság hatáskörébe pedig annak a bűncselekménynek az elbírálása tartozik, amelyet a Be. nem utal a törvényszék hatáskörébe (Be. 19. §). A törvényszék hatáskörébe utalt bűncselekmények felsorolását a Be. 20. § (1) bekezdése tartalmazza.

[36] Ehhez képest a hatáskör túllépésének vizsgálata annak a megítélését teszi szükségessé, hogy

- egyfelől, a járásbíróság mint elsőfokú bíróság eljárásának eredményeként meghozott jogerős ítéletben felrótt bűncselekménynek (vagy azok valamelyikének) az elbírálása a törvényszék hatáskörébe tartozik-e,
- másfelől, a jogerős ítélet a felrótt cselekményeket helyesen minősítette-e olyan bűncselekményként, amelynek elbírálása a járásbíróság hatáskörébe esik,
- harmadrészt, a járásbíróság hatáskörébe tartozó, helyesen minősített bűncselekmények mellett nem maradt-e elbírálatlanul olyan, a terhelt terhére megállapított cselekmény, amely a törvényszék hatáskörébe eső további bűncselekmény megvalósítására lehet alkalmas.

[37] A hatáskör túllépését érintő állásfoglalás során nem annak van tehát jelentősége, hogy az ügyészség a vád tárgyát képező cselekményt a vádiratban miként minősítette. Az ítélezés vádhoz kötöttsége mindösszesen annyit jelent, hogy a bíróság vád alapján ítélezik [Be. 6. § (1) bekezdés], a vádról döntenie kell, de azon túl nem terjeszkedhet [Be. 6. § (2) bekezdés], illetve csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz [Be. 6. § (3) bekezdés]. A vádirati minősítés ugyanakkor nem köti bíróságot. A vád tárgyává tett cselekményt az ügyészségtől eltérően is minősítheti, sőt, a vádtól eltérő minősítés lehetőségét már a tárgyalás előkészítésének szakában vizsgálni köteles [Be. 495. § (1) bekezdés]. Ha pedig ennek eredményeként úgy foglал állást, hogy a – járásbíróság előtt emelt – vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéshez képest a törvényszék hatáskörébe tartozó más bűncselekmény vagy a törvényszék hatáskörét megalapozó további bűncselekmény megállapítására lehet alkalmas, akkor az ügyet áteszi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező törvényszékhez (Be. 485. §).

[38] 4. Ekként a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a terheltnek az eljárási bíróságok által megállapított, a felülvizsgálati eljárásban is irányadó [Be. 650. § (2) bekezdés, 659. § (1) bekezdés] tényállásban írt magatartása megvalósíthat-e a Be. 20. § (1) bekezdése alapján a törvényszék mint elsőfokú bíróság hatáskörét megalapozó bűncselekményt.

[39] Az irányadó tényállás a terhelt cselekményeinek sorában – a váddal egyezően – tartalmazza, hogy a sértett 2017. július 14. és 2018. március 19. közötti, összesen 3.759.500 forint összegben végrehajtott utalásait – egyebek mellett – a terhelt azon valótlán hivatkozása nyomán indította, hogy a külföldön történő letelepedés érdekében a bevándorlási hivatal ügyintézőjének kenőpénzt fizessen.

[40] A Btk. 299. § (1) bekezdése szerint a befolyással üzérkedés büntettét követi el, aki arra hivatkozással, hogy hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más számára jogtalan előnyt kér, a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve a rá tekintettel harmadik személy által kért vagy harmadik személynek adott vagy ígért jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért. A (2) bekezdés a) és c) pontja szerint a cselekmény súlyosabban minősül, ha az elkövető azt állítja vagy azt a látszatot kelti, hogy hivatalos személyt veszteget, továbbá, ha a bűncselekményt üzletszerűen követi el. Az (5) bekezdés szerint az (1) és a (2) bekezdés szerint büntetendő az is, aki az ott meghatározott bűncselekményt külföldi hivatalos személlyel kapcsolatban követi el.

[41] Jelen ügyben az irányadó tényállás szerint a terhelt a bevándorlási ügyintéző befolyásolása – megvesztegetése érdekében – is kért és kapott pénzt a sértettől. A külföldi bevándorlási ügyintézője országában közhatalmi feladatot ellátó személyként a Btk. alkalmazásában külföldi hivatalos személy [Btk. 459. § (1) bekezdés 13. pont]. Azaz, a terhelt (egyebek mellett) külföldi hivatalos személy megvesztegetésének ígéretével bírta rá a sértettet a pénzáadásra. Az eleve jogellenes célú felhasználásra való terhelti hivatkozás azonban valótlan volt, és a terhelt az átvett összeget a saját, illetve családja szükségleteire fordította, ekként a kérdéses pénzösszeg számára jogtalan előnyként jelentkezett. A Legfőbb Ügyészség érveivel összhangban az irányadó tényállásban leírt cselekménysorban az üzletszerű elkövetés Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontjában leírt ismérvei is kitűnnek, hiszen a terhelt a sértettek kiutazásában való segítségnyújtás valótlan ígéretével visszaérően megtévesztette a sértettet a minden ténybeli alapot nélkülöző hivatkozásain alapuló, újabb és újabb pénzösszegek átadására irányuló kéréseivel. A rendszeres haszonszerzési szándék fennállása mellett az üzletszerűség megállapítását az sem zárja ki, ha a cselekmény (folytatólagosan elkövetett) csalás és a befolyással üzérkedés halmazataként minősül, mert e bűncselekmények az üzletszerűség szempontjából hasonlóknak tekintendők [a Kúria – 2/2023. (VII. 5.) BK véleményével fenntartott – 39/2007. BK vélemény III. pontja].

[42] Ekként a terheltnek a vádban is szerepeltetett, és a jogerős ítéletben is megállapított, irányadó tényállásban foglalt cselekménye a befolyással üzérkedés büntettének [Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és c) pont] a megállapítására is alkalmas lehet. A befolyással üzérkedés a Btk. XXVII. Fejezetében szabályozott korrupciós bűncselekmény, a korrupciós bűncselekmények miatt pedig az eljárás első fokon a törvényszék hatáskörébe tartozik [Be. 20. § (1) bekezdés 11. pont].

[43] Ezt azt jelenti, hogy a Berettyóújfalui Járásbíróság a hatáskörét túllépve hozta meg az ítéletét, amiként a másodfokon eljáró Debreceni Törvényszék is, hiszen a törvényszék hatáskörébe tartozó ügyekben másodfokon az ítéltábla jár el [Be. 12. § (2) bekezdés b) pont].

[44] 5. A kifejtett érvek mentén a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen, a Be. 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben – a felülvizsgálati indítvánnyal támadott jogerős ítéletet a Be. 663. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[45] A megismételt elsőfokú eljárást a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Debreceni Törvényszéknek, míg az esetleges másodfokú eljárást a Debreceni Ítéltáblának kell lefolytatnia.

[46] 6. A Be. 856. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bűnügyi költséget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha rendkívüli jogorvoslat folytán a jogerős ügydöntő határozatot a bíróság hatályon kívül helyezte, és megismételt eljárást kell lefolytatni. A Be. 857. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy a visszatérítést felülvizsgálat esetén a Kúria rendeli el. Ennek megfelelően a Kúria elrendelte a terhelt részére az általa eddig esetlegesen megfizetett bűnügyi költség mindenkor törvényes kamatával történő visszatérítését.

[47] *A határozat elvi tartalma*

Abszolút eljárási szabálysértést valósít meg a bíróság, ha az általa csalás bűntetteként minősített cselekmény leírása során a tényállásban olyan, a vádban is szerepeltetett tényeket is megállapít, amelyek – a csalás mellett – a törvényszék hatáskörébe tartozó befolyással üzérkedés bűntettének megvalósítására is alkalmasak lehetnek.

[48] IV. A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. március 27.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzinger Márton s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró

A Kúria Bfv.II.980/2024/9. számú végzése 2025. március 27. napján végleges.

Dr. Somogyi Gábor s.k.
a tanács elnöke